

**Міністерство освіти і науки України
Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровський педагогічний коледж»
Дніпропетровської обласної ради»**

Навчально-методична картка заняття

Назва та № спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

Предмет: Українська мова

Тема: Тренувальні вправи. Розвиток мовлення.

Тип заняття: ПЗ

Мета заняття: узагальнити й систематизувати знання здобувачів освіти про лексичне значення слова; удосконалити вміння стилістичного використання багатозначні слова, омоніми, синоніми, антоніми; виражальні можливості фразеології; виховувати любов до рідної мови.

Забезпечення заняття:

Навчальний конспект

Література:

Основна:

1. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: Навч.посіб.-8-ме вид.- К.: Вища школа, 2007. - 303 с.

Додаткова:

1. Новий довідник: Українська мова. Українська література. - К.: ТОВ "КАЗКА", 2008. -864 с.

2. Орфографічний словник / Уклад. Ковальова Т.В., Коврига Л.П. / - Х.: Сінтекс, 2004. – 1088 с.

Інструкція до практичного заняття №

Тема: Тренувальні вправи.

Хід роботи

I. Підготовча частина.

1. Організаційний момент. Мотивація навчальної діяльності.

II. Основна частина.

2.1. Вступне слово викладача.

2.2. Повторення теоретичних відомостей і первинних умінь та навичок з теми.

2.3. Виконання вправ.

Інструкція: Виконання вправ буде здійснюватися по групах, кожен здобувач освіти загадає свій послідовний номер у списку навчального журналу і біля кожної групи будуть стояти номери.

I – ГРУПА (номери:1,2, 4,7,9,10,13,14,15,16,20,22,25,27.)

Вправа 1.

Орієнтуючись на виділені слова, поділіть подані словосполучення на чотири групи: багатозначні слова, синоніми, антоніми, пароніми.

Гострий ніж, *гострий* дзьоб; цікавий *персонаж*, ввічливий *персонал*; *хоробрий* воїн, *сміливий* воїн; *упало додолу*, повертався *додому*; *гострий* кут, *тупий* кут; *відкрити* збори, *відкрити* книгу; *величезний* дуб, *гігантський* дуб; *відкрити* книгу, *закрити* книгу; *безперечний* аргумент, *безпечний* атракціон; важлива *інформація*, важливе *повідомлення*; *сміхотлива* дитина, *смішний* випадок; *важка робота*, *важкий труд*; *важка* робота, *легка* робота; *свіжий* хліб, *черствий* хліб; *холодне* повітря, *тепле* повітря; зустріти *ввічливо*, зустріти *привітно*.

Вправа 2.

З'ясуйте лексичне значення слів: *абреже*, *абонемент*, *абразія*, *авгіт*, *аерограф*, *акванавтика*, *азотизація*, *айлант*, *байдак*, *базальний*,

- Чи можна застосувати всі слова як загальноживані? Чому?
- Складіть з кожним із цих слів речення.

Вправа 3.

Визначте діалектні слова, доберіть до них відповідники з літературної мови. Скористайтеся Тлумачним словничком.

1. Як будеш газдувати, так будеш і мати. 2. Та як би я, молоденький, гуцулом не звався — маю черес та й крисаню, у кептар убрався. 3. З чужого коня і серед калабухи злізай. 4. Своя ліплянка ліпша чужої світлиці.

Вправа 4.

Група 1. Пригадайте і запишіть приказки та прислів'я про дружбу.

II. ГРУПА (3,5,6,8,11,12,17,18,19,21,23,24,26,28.)

Вправа 1 .

Випишіть окремо загальноживані слова і слова обмеженого вжитку

Вона вся з гомону полів, лісів і морів отчої землі, мережана сходом і заходом сонця, гаптована саявом місяця, зірок і переткана калиною, барвінком і вишневим цвітом; кожна її ниточка вимочена в Дунаї, криницях і струмках людської звитяги. Вона з голосу тура, мисливським сурем, скрипу дерев'яного рала, крику погонича, стогону вола в борозді (*За Б. Харчуком*)

Вправа 2.

З'ясуйте лексичне значення слів: *багнет, бакай, бездар, букса, гранд, бонус, данець, дина, економікс, етюдник.*

- Чи можна застосувати всі слова як загальноживані? Чому?
- Складіть з кожним із цих слів речення.

Вправа 3.

Перепишіть, виправляючи лексичні помилки. Укажіть українські слова, ужиті в невластивому їм лексичному значенні. 1. Прем'єра вистави відбудеться через дві неділі. Біля театральної каси бачимо баснословні черги бажаючих, охочих попасти на спектакль. 2. Магазин пропонує багатий асортимент товарів. Режим роботи — круглодобовий. 3. До пробок на дорогах автомобілісти й пішоходи відносяться дещо по-різному. 4. У мовленні багатьох учнів зустрічаються помилки. 5. Не варто вмішуватися в хід подій, які тебе не торкаються.

Вправа 3.

Група 2. Пригадайте і запишіть приказки та прислів'я про моральні цінності.

III. Підсумок заняття.

3.1 Індивідуальна робота.

Складіть висловлювання, в якому наведені вислови виступали б у значенні фразеологізмів.

Виходити сухим із води. 2. Заради гарних очей. 3. Ніде голці впасти.

4. Гладити проти шерсті. 5. Співати дифірамби.

Чужими руками жар загрібати. 7. Міряти на свою мірку.

8. Ні в тин ні в ворота. 9. Поставити на ноги. 10. До сьомого поту.

11. Покласти на обидві лопатки. 12. Ні риба ні м'ясо. 13. Розбити горщика.

14. Клювати носом. 15. Прикусити язика.